
**Tekstil - Kəmiyyət kimyəvi analiz - 7-ci hissə:
Poliamidin bəzi digər liflərlə qarışıqları (qarışqa
turşusundan istifadə üsulu)**

**Textiles — Quantitative chemical analysis — Part
7: Mixtures of polyamide with certain other fibres
(method using formic acid)**

LAZIMDIR

Bu standart Azərbaycan Standartlaşdırma İnstitutunun icazəsi olmadan tam və ya hissə-hissə yenidən çap oluna, çoxaldıla və yayıla bilməz

Elçin İsaqzadə küç., 7-ci köndələn

Telefon: +994125149308

Email: office@azstand.gov.az

MÜQƏDDİMƏ

1. Bu standart “Azərbaycan Standartlaşdırma İnstitutu” PHŞ tərəfindən işlənib hazırlanıb və təqdim edilib.

2. “Azərbaycan Standartlaşdırma İnstitutu” PHŞ-nin “____” _____2023-cü il tarixli _____saylı Qərarı ilə təsdiq edilib.

3. Bu standart beynəlxalq Standart ISO 1833-7:2020 ilə eynidir (İDT).

This standart is identical (İDT) to the European Standard ISO 1833-7:2020

4. İlk dəfə tətbiq edilir.

5. Dövlət standartında müəyyən edilən tələblərin beynəlxalq standartlara, norma, qayda və tövsiyələrə və digər dövlətlərin müvafiq mütərəqqi milli standartlarına, elm, texnika və texnologiyanın müasir nailiyyətlərinə əsaslanmasını müəyyən etmək üçün standartın ilkin yoxlama müddəti 2024-cü il, dövri yoxlama müddəti ildə 1 dəfədir.

MÜNDƏRİCAT

ÖN SÖZ.....	V
1 TƏTBİQ SAHƏSİ.....	1
2 NORMATİV İSTİNADLAR.....	1
3 TERMİN VƏ TƏRİFLƏR.....	1
4 SINAĞIN PRİNSİPİ	1
5 REAGENTLƏR	1
7 SINAĞIN APARILMA ÜSULU	2
BİBLİOQRAFİYA	3

ÖN SÖZ

ISO (Beynəlxalq Standartlaşdırma Təşkilatı) milli standartlar orqanlarının (ISO üzv qurumlarının) dünya üzrə federasiyasıdır. Beynəlxalq Standartların hazırlanması işi adətən ISO-nun texniki komitələri vasitəsilə həyata keçirilir. Texniki komitənin yaradıldığı mövzu ilə maraqlanan hər bir üzv qurum həmin komitədə təmsil olunmaq hüququna malikdir. ISO ilə əlaqədə olan dövlət və qeyri-hökumət təşkilatları da işdə iştirak edirlər. ISO bütün elektrotexniki standartlaşdırma məsələlərində Beynəlxalq Elektrotexniki Komissiya (IEC) ilə sıx əməkdaşlıq edir.

Bu sənədin işlənilib hazırlanması üçün istifadə edilən prosedurlar və onun sonrakı texniki xidməti üçün nəzərdə tutulan prosedurlar ISO/IEC Direktivlərinin 1-ci hissəsində təsvir edilmişdir. Xüsusilə müxtəlif növ ISO sənədləri üçün tələb olunan müxtəlif təsdiq meyarları qeyd edilməlidir. Bu sənəd ISO/IEC Direktivlərinin 2-ci Hissəsinin redaksiya qaydalarına uyğun olaraq hazırlanmışdır (www.iso.org/directives).

Bu sənədin bəzi elementlərinin patent hüquqlarının predmeti ola biləcəyi ehtimalına diqqət yetirilir. ISO bu cür patent hüquqlarının hər hansı və ya hamısının müəyyən edilməsinə görə məsuliyyət daşımır. Sənədin işlənilib hazırlanması zamanı müəyyən edilmiş hər hansı patent hüquqlarının tərffüatları Girişdə və/yaxud alınan patent bəyannamələrinin ISO siyahısında olacaq (www.iso.org/patents).

Bu sənəddə istifadə edilən hər hansı ticarət adı istifadəçilərin rahatlığı üçün verilmiş məlumatdır və təsdiqi təşkil etmir.

Standartların könüllü təbiəti, uyğunluğun qiymətləndirilməsi ilə bağlı ISO-ya məxsus xüsusi termin və ifadələrin mənası, eləcə də ISO-nun Ticarətdə Texniki Maneələr (TBT) ilə bağlı Ümumdünya Ticarət Təşkilatının (ÜTT) prinsiplərinə sadıqlığı haqqında məlumat üçün izahat üçün bax: aşağıdakı URL: www.iso.org/iso/foreword.htm.

Bu sənəd Texniki Komitə tərəfindən hazırlanmışdır ISO/TC 38, Tekstil.

Bu ikinci nəşr texniki cəhətdən yenidən işlənmiş birinci nəşri (ISO 1833-7:2006) ləğv edir və əvəz edir.

Əvvəlki nəşrlə müqayisədə əsas dəyişikliklər aşağıdakılardır:

— başlıq “Polimid və bəzi digər liflərin qarışıqları...”dan “Polimidin bəzi digər liflərlə qarışıqları...” olaraq dəyişdirilib;

— 1-ci bənddə bəzi qalan liflər əlavə edilmişdir;

— 8-ci bənddə melamin üçün xüsusi d faktoru əlavə edilmişdir;

— 9-cu bənddə qarışıqlığın qarşısını almaq üçün “faiz bəndi” əlavə edilib.

ISO 1833 seriyasındakı bütün hissələrin siyahısını ISO saytında tapa bilərsiniz.

**Tekstil - Kəmiyyət kimyəvi analiz –
7-ci hissə: Poliamidin bəzi digər liflərlə
qarışıqları (qarışqa turşusundan istifadə üsulu)**

AZS ISO 1833-7: 2023

**Textiles — Quantitative chemical analysis —
Part 7: Mixtures of polyamide with certain
other fibres (method using formic acid)**

Tətbiq edilmə tarixi “ ” 2023-cü il

1 TƏTBİQ SAHƏSİ

Bu sənəd qarışıqlardan hazırlanmış tekstil məmulatlarında lifsiz maddələr çıxarıldıqdan sonra poliamid lifinin kütlə faizini təyin etmək üçün qarışqa turşusundan istifadə edərək metodu müəyyən edir.

- poliamid
ilə
 - pambıq, viskoza, kupro, modal, liosel, poliester, polipropilen, xlorofibre, akril, şüşə lifi, elastomultiester, elastolefin və melamin və ya
 - yun (yunun tərkibi 25%-dən az və ya ona bərabər olarsa), və ya heyvan tükü lifləri.
- Bu sənəd yun tərkibi 25%-dən çox olduqda tətbiq edilmir; ISO 1833-4.

2 NORMATİV İSTİNADLAR

Mətnə aşağıda qeyd olunan sənədlərə ələ istinad edilir ki, onların məzmununun bir hissəsi və ya hamısı bu sənədin tələblərini təşkil edir. Tarixi mövcud olan istinadlar üçün yalnız qeyd olunan redaksiya tətbiq olunur. Tarixi mövcud olmayan istinadlar üçün istinad edilən sənədlərin ən son redaksiyası tətbiq olunur (istənilən düzəlişlər də daxil olmaqla).

ISO 1833-1, Textiles — *Quantitative chemical analysis — Part 1: General principles of testing*

3 TERMİN VƏ TƏRİFLƏR

Bu sənədin məqsədləri üçün aşağıdakı terminlər və təriflər istifadə olunur.

ISO və IEC standartlaşdırma zamanı istifadə olunan terminologiyayı aşağıda qeyd olunan ünvanlarda saxlayır:

IEC Elektropediya: <http://www.electropedia.org/>

ISO Onlayn faylların baxılması platforması: <https://www.iso.org/obp>

4 SINAĞIN PRİNSİPİ

Poliamid qarışığının məlum quru kütləsindən qarışqa turşusunun sulu məhlulu vasitəsilə həll edilərək xaric olunur. Qalıq toplanır, yuyulur, qurudulur və tərəzidə çəkilir; onun lazım gələn təqdirdə düzəliş edilmiş kütləsi qarışığının quru kütləsinin faizi ilə ifadə edilir. Poliamid lifinin faizlə miqdarı fərqli əsasən tapılır.

5 REAGENTLƏR

ISO 1833-1-də təsvir edilən reagentləri 5.1, 5.2 və 5.3-də verilmiş reagentlərlə birlikdə istifadə edin.

5.1 Qarışqa turşusu, 80 % (kütləvi pay) (20 °C-də $\rho = 1,19$ q/ml).

880 ml 90% (kütləvi pay) qarışqa turşusunu ($\rho = 1,20$ q/ml 20 °C-də) 1 l su ilə duruldun. Alternativ olaraq, 780 ml 98%-dən 100%-ə qədər (kütləvi pay) qarışqa turşusunu (20 °C-də $\rho = 1,22$ q/ml) su ilə 1 litrə qədər duruldun.

Qarışqa turşusunun konsentrasiyası 77% -dən 83% (kütləvi pay) aralığında kritik deyil.**5.2** Ammonyak, duruldun məhlul.

20 ml konsentratlaşdırılmış ammonyak məhlulunu (20 °C-də $\rho = 0,880$ q/ml) 1 l su ilə durulaşdırın.

5.2 Ammonyak, durulaşdırılmış məhlul.

80 ml konsentratlı ammonyak məhlulu ($\rho = 0,88$ q/ml 20 °C-də) su ilə 1 l-ə qədər durulaşdırılır.

6 AVADANLIQLAR

ISO 1833-1-də təsvir olunan avadanlığı 6.1-də göstərilənlərlə birlikdə istifadə edin.

7 SINAĞIN APARILMA ÜSULU

ISO 1833-1 standartında təsvir olunan ümumi üsulu yerinə yetirin, sonra isə sınağı aşağıdakı şəkildə davam etdirin.

Konusvari kolbada olan sınaq nümunəsinin hər qramına 100 ml qarışqa turşusu əlavə edin. Kolbanın ağzını tıxacla bağlayın, nümunənin islanması üçün kolbanı çalxalayın və kolbanı müəyyən fasilələrlə çalxalamaqla otaq temperaturda 15 dəqiqə müddətində saxlayın.

Kolbanın içindəkilərini filtrləmə tiqelində filtrləyin və qalan lifləri kolbanı az miqdarda qarışqa turşusu ilə yumaqla tiqelə keçirin.

Sorulma vasitəsilə tiqeli boşaldın və ardıcıl olaraq qalığı qarışqa turşusu, isti su, durulaşdırılmış ammonyak məhlulu və son olaraq soyuq su ilə yuyun, hər yumadan sonra tiqeli sorulma vasitəsilə boşaldın. Hər bir yuyucu maye ağırlıq qüvvəsinin təsiri altında axıb gedənə qədər sorulma tətbiq etməyin.

Son olaraq, sorulma vasitəsilə tiqeli boşaldın, tiqeli və qalığı qurudun, sonra soyudun və onları tərəzidə çəkin.

8 NƏTİCƏLƏRİN HESABLANMASI VƏ İFADƏ OLUNMASI

Nəticələri ISO 1833-1 standartında təsvir olunan ümumi təlimatlara uyğun olaraq hesablayın.

$d=1.01$ olan melamin istisna olmaqla, d -nin qiyməti 1.00 bərabərdir.

9 DƏQİQLİK

Toxuculuq materiallarının həmcins qarışıqında bu üsulla əldə edilən nəticələrin etibarlılıq intervalları 95% etibarlılıq səviyyəsində ± 1 faizdən yüksək olmur.

BİBLİOQRAFIYA

ISO 1833-4, *Textiles — Quantitative chemical analysis — Part 4: Mixtures of certain protein fibres with certain other fibres (method using hypochlorite)*

LAZIMİ

ICS: 59.060.01

Açar sözlər: lif, Tekstil, toxuma, viskoz, yun, pambıq, ipək, melamin, toxuculuq, poliamin

LAZIMİ

Rəsmi nəşr
“Azərbaycan Standartlaşdırma İnstitutu”
publik hüquqi şəxs

AZS ISO 1833-7:2023

Tekstil - Kəmiyyət kimyəvi analiz - 6-cı hissə:

**Poliamidin bəzi digər liflərlə qarışıqları
(qarışqa turşusundan istifadə üsulu)**